

โครงการผลิตตำรา
จากเอกสารการสอน
ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

การเขียนตำราและหนังสือ ระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ชุตีมา สัจจามันท์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

สารบัญ

หน้า

คำนำ

(3)

บทที่ 1	ความรู้เกี่ยวกับตำราและหนังสือ	1
	ความหมายของตำราและหนังสือ	3
	ลักษณะสำคัญของตำราและหนังสือ	5
	ความสำคัญของตำราและหนังสือ	8
	การวางแผนการเขียนตำราและหนังสือ	9
	กระบวนการเขียนตำราและหนังสือ	12
	สรุป	14
บทที่ 2	การค้นคว้าเพื่อการเขียนตำราและหนังสือ	15
	หลักการพื้นฐานของการค้นคว้า	17
	การค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	21
	การค้นฐานข้อมูลของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	23
	การค้นบทความในวารสารวิชาการ	27
	การค้นทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด	30
	การค้นผลงานและภูมิปัญญาของสถาบัน	34
	สรุป	37
บทที่ 3	การตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดมโนทัศน์ และเค้าโครงตำราและหนังสือ	39
	การตั้งชื่อเรื่องตำราและหนังสือ	41
	การกำหนดมโนทัศน์ตำราและหนังสือ	45
	การกำหนดเค้าโครงตำราและหนังสือ	50
	สรุป	58
บทที่ 4	การเขียนและการนำเสนอเนื้อหาตำราและหนังสือ	59
	พื้นฐานสำคัญของการเขียนทางวิชาการ	61
	การใช้ภาษาในการเขียนทางวิชาการ	63
	การเขียนศัพท์วิชาการที่มาจากภาษาต่างประเทศ	65
	ลักษณะเฉพาะของการเขียนตำราและหนังสือ	68
	การนำเสนอภาพ ตาราง แผนภูมิ แผนภาพหรือกราฟ	70

	หน้า
จุดเน้นความแตกต่างของการเขียนเนื้อหาตำราและหนังสือ	72
สรุป	75
บทที่ 5 กรณีศึกษาการตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดมโนทัศน์และเค้าโครง	
และการเขียนเนื้อหาตำราและหนังสือ	77
กรณีศึกษาการตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดมโนทัศน์และเค้าโครงตำรา	79
กรณีศึกษาการตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดมโนทัศน์และเค้าโครงหนังสือ	88
กรณีศึกษาการเขียนและการนำเสนอเนื้อหาในตำราและหนังสือ	98
กรณีศึกษาการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยมาใช้ในการเขียนและ	
การนำเสนอเนื้อหาตำราและหนังสือ	103
สรุป	110
บทที่ 6 การอ้างอิงในตำราและหนังสือ	111
ความสำคัญของการอ้างอิง	113
แนวคิดการอ้างอิง	114
รูปแบบการอ้างอิง	115
แบบแผนการอ้างอิง	124
หลักการอ้างอิง	127
คุณภาพการอ้างอิง	129
สรุป	130
บทที่ 7 การเตรียมต้นฉบับเพื่อการจัดพิมพ์ตำราและหนังสือ	131
ส่วนประกอบของตำราและหนังสือ: ส่วนนำ	133
ส่วนประกอบของตำราและหนังสือ: ส่วนเนื้อหา	144
ส่วนประกอบของตำราและหนังสือ: ส่วนอ้างอิง ภาคผนวก และดัชนี	149
การเตรียมต้นฉบับเพื่อการจัดพิมพ์ตำราและหนังสือ	150
การบรรณาธิกรต้นฉบับตำราและหนังสือ	158
สรุป	159
บทที่ 8 การประเมินคุณภาพตำราและหนังสือ	161
แนวคิดเรื่องการประเมินคุณภาพตำราและหนังสือ	163
ผู้เกี่ยวข้องกับความคุณภาพของตำราและหนังสือ	164
การประเมินคุณภาพตำราและหนังสือก่อนตีพิมพ์	167

	หน้า
การประเมินคุณภาพตำราและหนังสือโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิใน	
กระบวนการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	170
การประเมินจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ	173
จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	
ในการเขียนตำราและหนังสือ	176
สรุป	180
บทที่ 9 การส่งเสริมการเขียนตำราและหนังสือ	181
สถาบันอุดมศึกษา	183
สำนักพิมพ์	185
สมาคมวิชาการและวิชาชีพ	188
รางวัลตำราและหนังสือของต่างประเทศ	190
รางวัลตำราและหนังสือของประเทศไทย	194
สรุป	204
บทที่ 10 การเขียนตำราและหนังสือในระบบนิเวศการเรียนรู้ใหม่	205
การใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการเขียนตำรา	
และหนังสือ	207
ตำราและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	210
การเขียนตำราในมุมมองการเป็นเครื่องมือช่วยสอน	
และเครื่องมือการเรียนรู้	213
การสร้างจุดเด่นในการเขียนเนื้อหาตำราและหนังสือ	222
การป้องกันความสับสนเสี่ยงทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ	
ทางวิชาการในการเขียนตำราและหนังสือ	224
การพัฒนาความสำเร็จแห่งตนในการเขียนตำราและหนังสือ	229
สรุป	232
บรรณานุกรม	233
แนะนำผู้เขียน	257
ดัชนี	263